

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

*manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis octavâ
Februarii, anni M. DCC. XLII.*

M. ACHILLE-FRANCISCO FONTAINE,
Doctore Medico, Præside.

An suendi Tendines?

I.

MORBOS desidix & luxuriæ sobolem non ineptè dixeris: ast eheu! exercitatio & temperantia plurimos quidem arcant, non vindicant ab omnibus: corpus ctenum humanum iis non solum laborat affectibus, quos perversus rerum nonnaturalium usus invehit, sed & externarum injuriâ lacepsitur, quandoque ineluctabili. Hinc *ὁρισμένη*, practica Medicinæ pars, non unâ, sed multiplici instruitur armaturâ, variisque telis diversos hostes confodere aggreditur. Interioribus potissimum morbis Diatam legitimâ victûs ratione curantem adhibet; externis sæpius Chirurgiam, nunc nudâ, nunc ferro igneve armatâ manûs artificiosâ actione pugnantem, opponit; utriusque ut plurimum Pharmaciâ invigilantem medicamentorum compositioni & administrationi. Non idèd tamen credideris has Medicinæ partes ita à se invicem esse separatas, ut singulæ, cæteris otiosis, optatos effectus præstare valeant. Omnium individua connexio, necessaria conspiratio, nec nisi in omnibus exercitatum Medici titulo insignire licet. Qui, quæso, vulneri, ulceri, externove cuicumque affectui medebitur, cui ritè perspectum non erit an medicamentis instituenda curatio, an ad ferrum ignemve deveniendum, quomodo demum & quo tempore singula, quorum opus erit, admovenda? Nec Chirurgis hæc committenda extra Medici aleam esse iniquus garriat detractor. Medici id omne juris est, quo & imminentes avertuntur morbi, & præsentès profigantur. Abligandi ergo inutiles Chirurgi? Minimè gentium. Prosit consilio Medicus, auxiliatricem dexteram porrigat Chirurgus; huic operanti consultus ille semper adsit. Hac concordia agrorum optime consuletur saluti. Sic à partibus exquisitissimo sensu donatis inutile ferrum arcebitur. Sic exulabunt opera ob *Symptomatum* ferociam formidanda, vix ac ne vix quidem nonnunquam perficienda, incassum semper tentanda.

II.

OPUS omne Chirurgicum vel ad *ἐνδοειν*, vel *ἐκτοειν*, vel *ἐξασειν* pertinet. Prima contra naturam divisâ conjungit; altera dividit continua; tertia quiddid extraneum, vel intus collectum est, vel extus immisissum, extrahit. Triplicis hujusce operis præstantissimum, naturæ consentaneum maxime, & cæterorum quasi coronis, *ἐνδοειν*, varia pro diverso munere sortitur nomina: nunc enim ossa fracta componit, & *ἐνδοειν*, nunc eadem nativis emota sedibus reponit, & *ἐκτοειν* Græcis dicitur. Aliàs contra naturam, absque ullâ divisione, prolapsas molles partes restituit, *ταπειν* tunc nominatæ

easdem demum cum continui solutione lāsas committere aggreditur, tuncque *ovrroio* commune nomen retinet. Ut autem partium fauciarum texturā, situ, officio discrepantium, à variis diversorum corporum insultibus, unitas solvitur; sic hujus restituenda non unica, nec eadem semper est ratio. Levioribus cutis & subjectæ adipis vulneribus, feriente arte, natura solâleiatricem plerumque inducit; ubi verò in ipsas carnes, vel altius penetravit vulnus, natura medicatricis quandoque inanis est opéra, nisi ab auxiliariâ arte impedimenta removeantur. Hæc inter plurima Chirugi manum frequentius expostulant, 1°. cruoris profluvium, vel largâ ejusdem ex diversâ parte missione, vel impositis astringentibus medicamentis, vel vasīs è quibus erumpit aut compressis aut ligatis supprimendum. 2°. Intus hærens corpus extraneum, vel eâ parte quâ venit, aut eâ ad quam tendit, aut digitis educendum, aut variâ forcepe apprehendendum extrahendumque. 3°. Denique diducta nimium vulneris labia, vel debita fauciata partis collocatiōe, vel deligatiōe, vel futuris, nunc genuinis, nunc spuris sive fœcis, adducenda continendaque. In horum verò promiscuè nusquam usurpandum delectu habendo, ut & in omni Chirurgico opere, partium structura cynosuræ locum semper tenere debet, abstinendumque scdulo, quantum fieri potest, à partium necessefariâ lāsione, hanc etenim dolor & inflammatio sæpe sæpius excubant, & quod maxime dolendum, convulsio, quam supervenientem vulneribus lethalem pronuntiat Hippocrates, Aphor. 2. Lib. 5. Nullum etiam opus Chirurgicum tentandum est, quin illud utiliter institui possit constiterit; aliàs etenim vel imperitiæ labe Chirurgo inuritur, vel interdum agri quem morbus peremit occisi speciem subit, ut in carcinomatis mox iterum germinantis infaultâ abscissione, vel gangrænâ ab interiori humorum vitio ortâ, autis vitiatæ amputatione non semel contingit.

I I I.

NULLAM esse corporis humani partem, cujus compages ab externâ vi labefactari non possit, & uno ore fatentur omnes, & ossium fragilitas ipsâ testatur. Hæc in molles partes irruente infligitur vulnus, quod stricte sumptum definitur, partium corporis mollium continui solutio, recens, eruenta, ab externo instrumento orta. Pro variâ instrumenti vulnerantis qualitate & actione, pro diversâ conditione partium læsarum, pro naturâ, modo, & figurâ vulneris, innumera propemodum hujus extant differentiæ & appellationes. Eiusdem causæ vel tyronibus obvia sunt. Signa item oculis subjecta faciliè habentur, si in summâ parte plaga sit; sed ubi penitus penetravit, quid intus sit idem non ita faciliè dijudicatur. Id autem, quod ignorare piaculum, indicant vulnerantis teli genus, vulneris situs, specilli exploratio, excretionum natura, supervenientia demum, singulaque propria cujusque partis *Symptomata*. Verum ut ex his omnibus ritè perspectis, & inter se collatis vulneris genus dignoscendum, sic ex iisdem attentâ præflagaque mente ponderatis prælagendus exitus; ante omnia enim scire Medicus debet, monente Celso*, quæ insanabilia sint vulneca, quæ difficillem habeant curationem, quæ promptiorem. In eorum numero, quæ sanabilia grave periculum portendunt, ingenisque curanti negotium facessunt, non immeritò à veteribus Medicis reponitur percussus Tendo, incerto forsitan nervi vocabulo, ob ferè similem succedentium utrique faucio *Symptomatum* cacteram, ab iis passim appellatus. Is non secus ac cætera corporis humani partes vel ab instrumento acuto pungitur, vel à secante inciditur, vel à gravi obstaculo contenditur, vel multifariam læditur. Tendinis quadamtenus secti, aut lacerati, contusi-vc, præter sedem indicem, communes ferè hæ notæ sunt. Dolor vehemens non solum partem affectam, sed & quandoque remotas excruciat, inflammatio pariter extercet, ni oculus succurratur, in gangrænâ desinens, febris accenditur, quam delirium aut convulsio excipit; his aliquandò accedunt animi deliquium, sudorque dejectio, aliæque id genus pessimi ominis. Præciso tendine nihil ex his suboritur, sed partis, interdum pendulæ, motus perit. Ubi punctim Tendo vulneratus est, protinus amplianda vulnus, in idque infundenda medicamenta calida & penetrantia balsamicis permixta, v. g. oleum terbinthinæ cum spiritu vini, vel bal-

ſanum *Floraventi & Copahu* cum oleo ovorum; cataplaſmatis repellentibus, reſolventibus & anodynis recreanda pars affecta; ſanguis largâ manu mittendus; diarta tenuis præſcribenda. Eâdem propemodum arte levioribus Tendinum incisionibus, lacerationibus, & contuſionibus medendum: at ſi maximam partem ſecti vel lacerari, graviter ve contuſi occurrant, aut inanem medelam *Symptomatum* ferocia ſuaperet, tunc ex omni parte reſecandus eſt Tendo, ſuturâ nuſquam committendus: hac enim nullatenus quandoque, incaſum ſemper inſtituendâ, moleſtiſſis delicatiſſimam partem afficiente, quæ Tendinis ſectio pacaverat, denudò recrudeſcunt ſymptomata.

I V.

SENSUS acie nervos cæteris corporis animati partibus præſtare apud omnes inconfefſo eſt. Cum autem hos & leſos Tendines haud abſimile prædat malorum agmen, acutiſſimum quoque ſenſum Tendinibus obtigiffe facilis eſt conjectura: pernitens verò explorata ipſorum ſtructura omnem prorsus ſcrupulum extimit. Quid enim Tendo? Funiculus eſt, ut ita dicam, Nervo continuus; ſive univerſarum fibrarum, tum nervoſarum, tum carnearum, quibus muſculi contextuntur, invicem adunatarum candicans denſaque productio & coagmentatio. Jam verò cum partium ſenſus ab intertextis ſtaminibus nervoſis pendeat, parer funiculos illos ex totidem fibris compactos, ac muſculi quorum ſunt appendices, ratione molis, uberrimo ſtaminum nervoſorum proventu irrigati, proindeque exquisitiſſimo donari ſenſu. Quæ, quàmque horrenda puncto, maximam partem ſectò aut lacerato, contuſo-ve Tendine, invadunt *Symptomata*, hæc eadem, quâcumque arte hoc ſuro, pertinereſcenda ſunt. Cur etenim primò, in utroque ſecti Tendinis extremo, ſemel vel bis, ut quibusdam placer, infixæ acis punctio adeò graviter non afficeret, ac pugionis, ſicæ, aliâ-ve inſtrumenti prætenuis mero? Deinde laceratio & incifo tendinis ideò tam atrociter excruciant, tantasque edunt ſtrages, quod ſuperſtitis integræ partis, muſculorum niſi jam imparis, fibræ nervoſæ ultra modum diſſente, concuſſæ vividius, mox diſſumpendæ, impreſſum ſibi motum præptiſ muſculo nervorum ſurculis communicent, inde ad cerebri penetralia propagandum. Quis autem facile non percipiat ab importunâ inſecti vinculi duritie fibras comprimi & concuti, à jugi ipſius morſu eandem ſcindi & dilacerari, tranſverſasque potiſſimum, quibus in longum excutientes connectuntur, quæque ſolæ, peractâ ſuturâ, muſculorum contractioni obſtuntur? Denique cum ad validius conſtringendam continendamque ſuturam, pinnae, vel lintei, aut panni ſerici, ceræque liti, obvolutorum denſæ lacinia utrique ſili extremò ut plurimum inferantur, ab his collidi contundique delicatiſſimas partes in promptu eſt. Sileo voſcellarum, ad apprehendenda, adducendaque diſſita Tentinum capita, excogitatarum immanem uſum. Quid porro ex his omnibus? niſi dolorem acerbiſſimum, febrim, delirium, convuſionem, aliaque propria affectorum Tendinum accerſiri *Symptomata*, quæ non-niſi ſuturâ, nonnumquàm cheu! ſerò nimis laxatâ ſedantur. Exitioſum adeò opus aggredi quis jam non exhorreſcat? Perniciem, quàm ſecum trahit comitem, illud inſuper accedit, quòd ſecti Tendinis capita, ſi longius ſub cutem calloſa receſſerint, vel ortâ ſuppuratione, aut aliâ de cauſa ingens adſuerit ſubſtantia diſpendium, ad ſe invicem eoruſque numquam accedant, ut ſuturâ ſemper inutili poſſint committi: ſemper inutilem dico: nam catenus tantum utilem eſſe rectè notar Celfus*, quatenus ſuenda pars ducens ſilum quaſi ſua ſponte ſubiſequitur. Si verò ſine vi ſic proxima ſibi fieri poſſint Tendinum capita, abſque ſuturâ periculo adduci poſſe, adductaque contineri, & glutinari, non modo rationi conſtanteum, ſed & experientiâ compertum eſt.

V.

MUTUO ſecti Tendinis extremorum contactui, proindeque hujus glutinamento nihil magis obſtare, quàm innatam Muſculis vim verſus ſuam originem ſeſe contrahendi, concedatur. Quid inde concludendum? Quid ad hanc vim ſuturâ conſert? Nihil ſanè: imò fibras nervoſas moleſtè ſollicitando, Muſculorum contractioni promovenda apta magis videtur. E contrario parte in eo ſitu collocatâ quæ,

* Loco indic.

quàm maximè contracto Musculo, cujus Tendo resectus est, obtinisset, si insuper Musculus fasciâ circumductâ, ne longius resiliat, firmetur, vulnerisque orâ glutine seu suturâ sicâ contineantur, sic, inquam, secti Tendinis capita, quàm proximè adductâ committi, & contineri posse omnibus perspectum est. Nec tamen ea tanto impetu, quantus vulgò jactatur, sub cutem refugere credendum est: nam præterquam quod musculi omnes circumfusi partibus annectuntur, manûs Tendinum, quorum gratiâ sutura potissimum inventa videtur, vaginas *Periosio* firmiter adherere anatomicâ sectione comprobatur. Demum si qui Tendines futuram expositularent, ii maximè, qui crassiores, robustissimorum plurimorumque Musculorum communes sunt appendices, illos verò, hac omisâ, restitui, præter platimas observationes, probat apud Sinenses frequentissima crassissimi omnium Tendinum absque ignoto suturæ artificio integra restitutio. Apud illos mos olim fuit latronum Achillis Tendinem, sive Hippocratis chordam magnam præcindere, forsân ut à claudicantium incurfu facilius caveretur, iterumque in furto deprehensis promptius injicerentur manus: at ex quo compertum est illorum plurimos perfectè convaluissè, suprâ & infrâ resecatu Tendo, interjectaque sectioni pars eximitur, sicque supplicio affectis integræ sanationis spes omnis admittitur. Si quis jam antiquum illud opus, ab illustrissimis viris probatum, & celebratum fuisse objiciat; ipsius inter ortum & funera brevissimum tempus antiquitûs interfuisse reponimus. Nec auctoritatem auctoritate refellere nobis arduum. Avicenna, Guidoni à *Canliaco*, aliisque ipsorum sententiæ assensu, opponere possumus Galenum, Pareum, Petrum de *Marchetis*, aliosque bene multos formidandum opus improbant, cujus operâ si quosdam sanari contigit, eosdem non minùs feliciter, hoc omisso sanandos fuisse contendimus. Nec simul cum Tendine consutâ cute, ut hisce temporibus fieri consuevit, tutior fiet sutura, cujus vanitatem incerta & parùm constans hujus instituentis methodus arguit. Fato igitur suo relinquenti, quorum, ob vulperis vetustatem, gallosi Tendines longè sub cutem fugerunt: ita sanè: fatius est enim unius partis motum depravari, etiam aboliri, quàm horrendis diu frustra vexatum *symptomatis*, supremum obire diem.

Non ergò suendi Tendines.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

<i>M. Ludovicus Maria Pouffe.</i>	<i>M. Franciscus Josephus Hannald, Regiæ Scientiarum Academiæ, & Regiæ Societatis Londinensis Socius, in Horto Regio Anatomie & Chirurgiæ Professor ac Demonstrator.</i>	<i>M. Claudius Bruner.</i>
<i>M. Antonius Casamajor.</i>	<i>M. Petrus le Hoc, Consiliarius Medicus Regis ordinarius in ejus Castellæ, & urbisque Pharmaciæ Professor designatus.</i>	<i>M. Ludovicus de Sansenel.</i>
<i>M. Raymundus de la Rivière.</i>	<i>M. Nicolaus Guenault.</i>	<i>M. Emmanuel Maurinus du Verney.</i>

Proponebat Parisiis JACOBUS-FRANCISCUS LE CHAT DE LA SOURDIÈRE, Cenomanensis, Baccalaureus Medicus A. R. S. H. 1742. à sextâ ad meridiem.